

● **POHODNIŠTVO... PLEZANJE... PUSTOLOVSKE AKTIVNOSTI... ŠT.2**

www.drustvo-strmina.si • drustvo.strmina@gmail.com • www.europeansummitsproject.com

MAREC, 2015

Z LUNO NA VRH PECE

Intervju KARMEN KLANČNIK

SMUČINE POD TREMI CINAMI

SNEG

**Boris
Strmšek
Strmina**

Dočakali smo ga, imeli smo ga in še vedno je nekje tam zgoraj, kamor vsaj nekateri zelo radi zahajamo. In kakšen mesec ali dva se vse vrti okoli snega. Če imamo srečo, celo tri mesece, vendar letos ni kakšna izjemna zima, zato moramo biti zadovoljni z manj. So pa bili izjemni naši športniki, ki so povezani s snegom. Medalje, globusi, zmage, uvrstitve med najboljše, res jim je treba priznati, da se trudijo in da nam za majhna vlaganja, vsaj v svetovnem merilu gledano, vračajo z izjemnimi uspehi, ki nas postavljajo zelo visoko na svetovnem športnem zemljevidu. A vsekakor je treba uspehe primerno nagraditi, sicer lahko (prehitro) izgubimo naše športne upe, kar so že bili primeri v preteklosti. Saj nekako tako je zaenkrat tudi v našem primeru, ko poskušamo s skoraj nič vlaganja narediti izdelek, ki bi bil dober oziroma bi vas razveseljeval, navdušil, vas pritegnil v druž enje z nami ter usmeril na kakšno novo pot v naravo, gorski svet, na strmine, vas usmeril k novim ciljem in novim sanjam. In za to je najprej potrebno veliko vloženega časa in truda, preden lahko pričakujemo, da se nam bo kaj povrnilo. V bistvu ideja o gorniški reviji oziroma mediju ni nova, to je z menoj že dolga leta. Bilo je nekaj poskusov, ki bi lahko celo uspeli, če ne bi bili toliko odvisni od drugih ali bi bilo nekoliko več volje, da se ideja prelije v realnost. Na srečo sedaj tehnologija in nove oblike medijev dajejo nove priložnosti, ki niso toliko povezane z veliki začetnimi vlaganji. In še nekaj je tukaj, kar je botrovalo odločitvi, da se lotimo tovrstnih »strmin«. Gorniških medijev je v Sloveniji zelo malo. Imamo sicer Planinski vestnik, najstarejšo (!) slo-

vensko revijo, ki je z nami že 120 let, ostale revije pa so le še nostalgичen spomin. Obstaja še nekaj redkih društvenih glasil. In prav zato smo sklenili, da se podamo v medijske strmine. Vsaka pot se prične vedno s prvim korakom, je že nekakšna filozofija tistih, ki radi gremo. Gremo nekam tja ven izven teh naših fizičnih in psihičnih meja, pregrad, omejitev. Tam zunaj smo vsaj za nekaj trenutkov sami gospodarji svoje usode in sami odločamo, kam nas bo vodila pot. Ki se tako ali tako potem vselej spet vrača nazaj v te naše običajne tirnice. Da bi lahko spet ponovno šla nekam tja, kjer se lažje diha. Nekako tako si zamišljam tudi našo vlogo. Da od tam zunaj prinašamo zgodbe v naš vsakdan, nato pa se spet odpravimo za iskanjem novih nekam v strmine. In veseli bomo, če kakšno zgodbo poiščemo skupaj. Ali pa nam jo tudi vi prinesete. Naj to velja kot povabilo...

Tokrat smo bili večinoma na snegu. In še bomo šli, saj se je zima končala le kolesarsko in v nižinah. V gorskem svetu bo še nekaj časa. Toda medtem, ko bomo hodili v visokogorje z derezami, cepini in smučmi, pa lahko v nižinah počasi na plano pripeljemo kolesa, poiščemo čoln in vesla, pregledamo kolesčke na rolerjih, razgrnemo padalo... In opazujemo naravo ter naredimo nekaj zase!

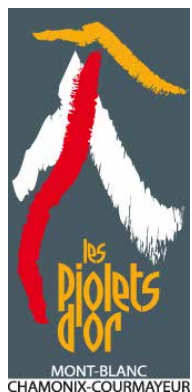
Izdaja: Društvo za pustolovske aktivnosti STRMINA, Maroltova 30, 2000 Maribor

Zbrala in uredila:

Boris Strmšek in Tamara Leskovar

Postavitev: Polona Mesec

Zlati cepin ponovno v Slovenijo

Med 9. in 12. aprilom 2015 bo na obeh straneh Mont Blanca – v italijanskem Courmayerju in francoskem Chamonixu, potekala že 23. podelitev nagrad za dosežke v alpinizmu, ki je poimenovana Zlati cepin. Devet vrhunskih alpinistov z različnih koncev sveta, med katerimi je letos tudi naš **Andrej Štremfelj**, je izmed nominiranih vzponov izbrala tri, ki prejmejo ta najprestižnejša priznanja v svetovnem alpinizmu: Američana **Tommy Caldwell** in **Alex Honnold** (Fitz Traverse - 5.11d, C1, 65°, 5 dni), Rusa **Alexander Gukov** in **Aleksej Lonchinsky** (Thamserku 6623 m - 6B, 70°, 1900 m, 8 dni) ter slovenski alpinisti **Luka Lindič**, **Marko Prezelj** in **Aleš Česen** za prvenstveno smer v severni steni Hagshuja. 1350 metrov visoko prvenstveno smer so naši alpinisti ocenili z ED, 70-90° III, za vzpon čez izredno zahtevno steno so potrebovali le 20 ur, nato pod vrhom bivakirali in naslednji dan čez vrh sestopili po zahtevni Poljski smeri nazaj do vznožja. Dosežki naših alpinistov so prepričali že slovensko alpinistično javnost, saj je bil **Luka Lindič** imenovan za najuspešnejšega alpinista leta 2014 pri nas, **Marku Prezlju** in **Alešu Česnu** pa je bila podeljena nagrada za posebne dosežke v alpinizmu.

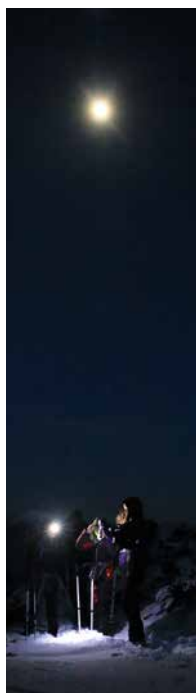
Nagrado za življenjsko delo v alpinizmu bo letos na podelitvi zlatih cepinov prejel znameniti angleški alpinist **Chris Bonnington**, raziskovalec in vodja številnih odprav ter s soplezalci avtor vrste zahtevnih prvenstvenih smeri po različnih svetovnih gorstvih. ●

Makalu 1975 - 40 let od prvega slovenskega osemtisočaka

Na začetku oktobra 1975 so Slovenci prvič stopili na vrh gore, višje od 8000 m. Pod vodstvom Aleša Kunaverja (uradno je bila to VI. jugoslovanska himalajska odprava) so naši alpinisti takrat preplezali prvenstveno smer v južni steni pete najvišje gore na svetu, 8463 m visokega Makaluja. Na njenem vrhu so se v različnih dneh zvrstili Stane Belak – Šrauf, Marjan Manfreda, Janko Ažman, Nejc Zaplotnik, Viki Grošelj, Ivč Kotnik in Janez Dovžan. To je bila takrat ena od prvih preplezanih himalajskih sten in prvovrsten podvig, s katerim smo Slovenci stopili ob bok takratnim alpinističnim velesilam. Letos smo imeli v okviru Festivala gorniškega filma Domžale priložnost slišati nekaj zgodb s takratne odprave, ki so nam jo predstavili še živeči alpinisti. Spomin na takratne dogodke bomo obudili tudi mi v eni od prihodnjih števil. ●

Z LUNO NA VRH PECE

Iz toplega zavetja stopimo na plano. Ni pretirano hladno. Dan se počasi poslavlja, sonce je skrito nekje za oblaki nad obzorjem, kamor bo kmalu potonilo. Luna je že na nebu in zamišljeno zre na skupino, ki se ob tej uri odpravlja proti vrhu gore. Okoli nas je zimska pravljica, ki nam jo je narava narisala včeraj z obilnim sneženjem. Prav dober je občutek, da smo izbrali Peco, kjer ni nevarnosti za plazove, vsaj tam, kjer se bomo povzpeli do njenega vrha. Naša skupinica se počasi odpravi proti sedlu pod Malo Peco, kjer se ozremo na ugašajoč dan na zahodu, ki je okrašen z oblaki. Nato gre pot navzgor. Vodi nas skromna gaz, ki so jo naredili obiskovalci gore danes, bila jih je le peščica. Mi bomo gaz nekoliko razširili in utrdili, da bo v pomoč tistim, ki pridejo za nami. Pozdravljajo nas vse redkejš

smreke in macesni, po dolinah se prižigajo luči, nad nami pa zvezde. Zrak je vse hladnejši in ko se bližamo višini 2000 m nas objame tema. Ne povsem sicer, saj nam luna osvetljuje pot. Ker bo čez nekaj dni polna, meče takšno svetlobo, da nas spremljajo tudi naše sence. Občasno prekine gaz kakšen kratek skok, kjer pogleda iz snega tudi skala, sicer pa je pot nezahtevna. Proti vrhu gore nas občasno poboža veter. V mesečini se dvigujemo vse višje in kmalu se pred nami pokaže silhueta vrha. V zadnjih metrih se oziroma tudi na avstrijsko stran gore in na vrhu stopimo povsem na državno mejo. S Kordeževe glave, najvišjega vrha Pece, se zelo lepo vidi še na oba nižja vrhova – Veliko glavo in Končnikov vrh. Luna nam je tokrat zares v pomoč. Čestitke in veselje na vrhu ob zares nenavadnem razgledu,

ki ga nismo vajeni. Nočni vzpon, še posebej pa pozimi ob lepem vremenu in luni, ki nas je ves čas spremljala, je zares nekaj posebnega. Naredimo nekaj fotografij, poskušamo prepoznati kakšne vrhove na obzorju, z očmi iščemo med zvezdami na nebu, da prepoznamo ozvezdja in celo Severnico nam uspe prepoznati, ko najdemo ozvezdje Veliki voz. Prsti hitro postanejo hladni, ko snemamo rokavice za fotografiranje. Misli se preusmerijo na kočo in toplo zavetje ter večerjo, ki nas čaka ob povratku.

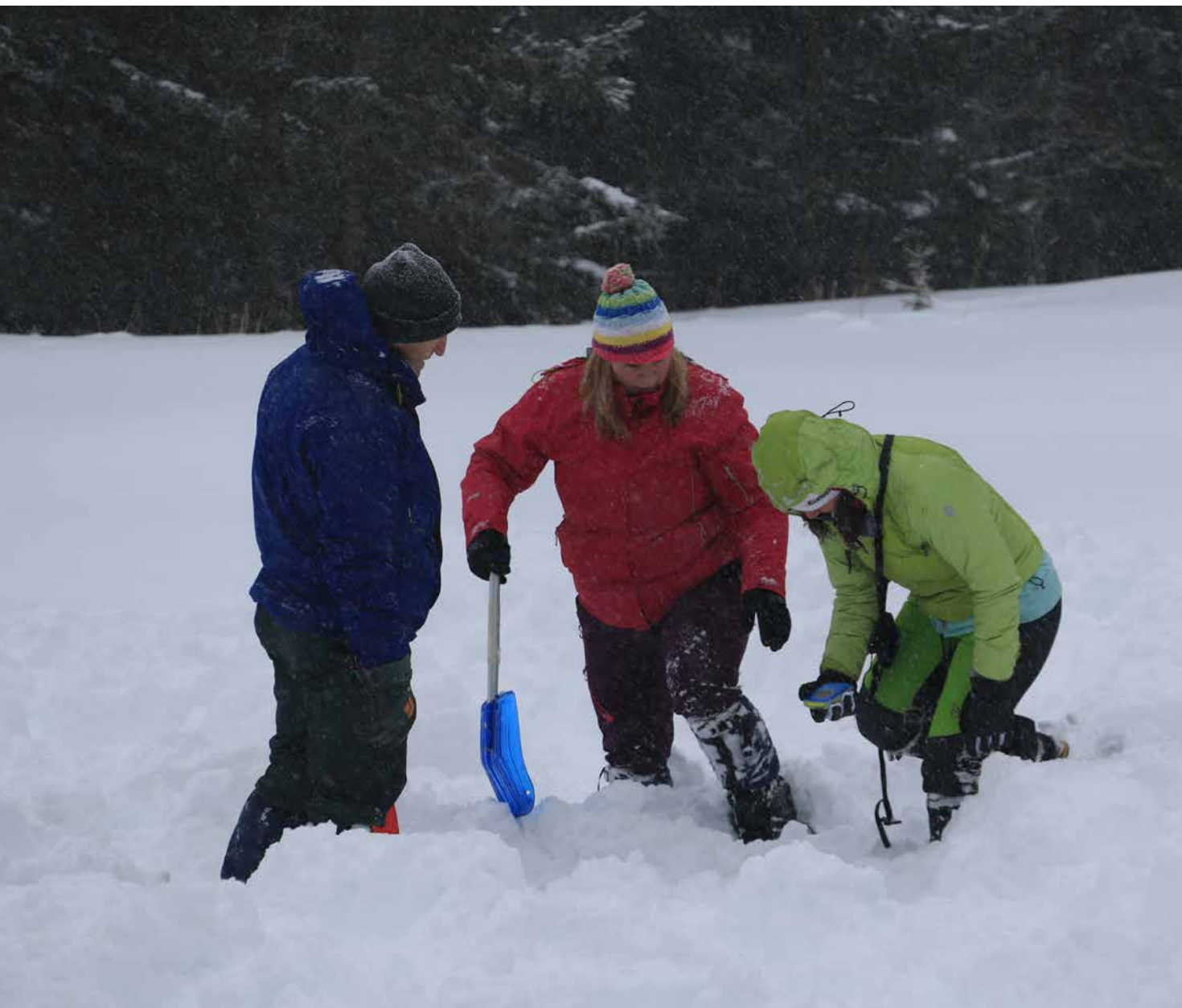
Tik pod vrhom srečamo še preostala člana naše ekipe, ki sta hodila nekoliko zadaj. Navzdol gre nato hitreje. Sredi gorske mesečine nenadoma srečamo še enega samotnega obiskovalca Pece – naš alpinistični starosta Erwin se je pripodil za nami. Dopoldne je smučal na Arehu na Pohorju, nato pa se zapeljal na Koro-

ško in prišel za nami do vrha Pece. Zares je neumoren, še posebej ob dejstvu, da ima že skoraj 72 let. Večina mlajših bi se moralo zgledovati po njem. Nad sedlom sledijo prevali po svežem snegu in razne norčije, saj je toplo zavetje že povsem blizu. Kmalu nas pozdravi svetloba, ki pada skozi okna Planinskega doma pod Peco, v notranjost pa nas zvabi toplota. V bistvu smo bili dokaj hitro nazaj, saj so minile dobre štiri ure, odkar smo se posladkali s tukajšnjo specialiteto – klotčevimi nudlni.

Janko in Sandra sta nam prijetno toploto koče popestrila najprej s toplim čajem, nato okusno večerjo, dišalo je po kuhanem vinu in med nami so krožili vtisi nočne ture. Po večerji še predavanje o osnovah orientacije in plazovni opremi, nato pa smo razpredali o gorniških zgodbah, ki jih nabiramo ob naših poteh.

Naslednje jutro so nas pozdravile snežinke. Kar stežka smo se iz tople kože spravili ven na sneg, toda na koncu smo se z veseljem premetavali in gazili sem ter tja. Pripravili smo »plaznico«, kjer smo vadili iskanje zasutih pod snegom s plazovnimi žolnami, sondami, z lopatami pa smo premetavali kupe snega sem ter tja. Tovrstne vaje so izrednega pomena, saj moramo ob morebitni nesreči reagirati hitro in pravilno. Če nam zasuje naše sopotnike na turi, je njihovo življenje odvisno predvsem od našega znanja ter hitrega in učinkovitega iskanja. Sneg je

počasi naletaval, mi pa smo okoli poldneva pripravili nahrbtnike in se odpravili v dolino. Veselo drsanje po snegu, tresenje s snegom obloženih dreves, gaženje po globokem snegu in še kaj, nam je popestrilo pot proti nižinam. Za zaključek našega druženja smo si ogledali v Podpeci še ledene gradove, ki jih na vsakoletni prireditvi Gradovi Kralja Matjaža gradijo udeleženci. Hvala vsem za prijetno družbo in zanimivo pustolovščino! Udeleženci: Petra, dva Igorja, Katty, Tamara, Špela, Mojca, Vid, Silvester, Martina, Marija, Erwin in Boris.

KULINARIKA za raziskovalce strmin

Kvočevi / kločevi nudlni

Testo: 50 dag pšenične moke, 1 jajce,
1 žlica masti ali olja, ščepec soli, mlačna voda;

Nadev: 25 dag suhih hrušk, 1 jajce, kocke suhega belega kruha,
sladkor po okusu, malo žganja.

Po nadevu iz suhih hrušk, ki jih na Koroškem imenujejo kvoce (Mežiška dolina) oziroma kloce (Mislinjska in Dravska dolina), so dobili ime kvočevi oziroma kločevi nudlni. Gre za testene, z nadevom polnjene žepke, ki jih še danes ponudijo kot samostojno jed ali sladico.

Priprava: Iz sestavin zgnetemo mehkejšo testo in ga pustimo počivati. Medtem pripravimo nadev. Kuhanim suhim hruškam odstranimo peške, jih zmeljemo ali drobno zrežemo. Dodamo jajce, kocke belega kruha, sladkor po okusu in šilce žganja. Dobro zmešamo in oblikujemo za oreh debele kroglice. Nadev mora biti tako gost, da obdrži obliko.

Testo tanko razvaljamo. Nanj v primerni razdalji dveh do treh prstov polagamo pripravljen nadev v vrsto. S koleščkom za rezanje odrežemo toliko testa, da z njim pokrijemo naložen nadev. Dobro stisnemo robove testa, da se zlepijo in sočasno iztisnemo odvečni zrak. S koleščkom ločimo posamezne žepke med seboj. Nadaljujemo, dokler nam ne zmanjka testa. Pripravljene nudlne kuhamo v slanim kropu od deset do petnajst minut. Iz vroče vode jih poberemo s posebno odcedno nudlno kuhlo. Naložimo jih v pogreto skledo. Zabelimo jih s segretim ocvirki kot prilogo jedem ali z drobtinami in sladkorjem prepraženim na maslu, če jih ponudimo kot sladico. Nudlne lahko ponudimo tudi na že skoraj pozabljen način - v župi. Kuhane vlijemo v skledo skupaj s tekočino, v kateri so se kuhali, in zabelimo z ocvirki in mastjo.

Pa dober tek.

V APRILU
SAMO ZA
BRALCE REVIE
STRMINA
20 % POPUSTA!*
NA VSE
STORITVE

KOFETARTCA
— USTVARJALNI STUDIO —

www.kofetARTca.si * nabiralnik@kofetartca.si

*Za koriščenje popusta ob naročilu navedite kodo **STRMINA20**

IZDELAVA SPLETNIH STRANI IN TRGOVIN / OBLIKOVANJE ZA TISK IN SPLET / TEKSTOPISE

DRŽAVNA PRVAKINJA V PRVEM POIZKUSU

Pripravila
Tamara
Leskovar

Fotografije:
arhiv
Karmen
Klančnik

KARMEN KLANČNIK, 24-letna študentka Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled, je navdušena tekačica in turna smučarka. Povezava obeh športov jo je pripeljala tudi v tekmovalno turno smučanje. Na svojem prvem tekmovanju lani je postala državna prvakinja, letos pa je ta naslov ubranila. Prav tako je zmagala na svojem prvem turnosmučarskem nastopu v tujini, ko se je udeležila tekme na Svete Višarje nad Trbižem v Italiji. Gorski tek je nekako njeno najljubše področje ob turnem smučanju, lani je v slovenskem pokalu skupno zasedla tretje mesto, bila trikrat tretja v državnem prvenstvu, v svetovnem poka-

lu pa petnajsta. A za enega svojih večjih uspehov šteje pretečen gorski maraton, dosegla pa je še nekaj odmevnih rezultatov. V teku na Grintovec je v mednarodni konkurenci osvojila 5. mesto, iz Krme na vrh Triglava pa je pritekla v manj kot dveh urah. Vsekakor so njena želja večja tekmovanja v tujini, kjer bi se pomerila s svetovno konkurenco. Za takšne podvige pa bo morala v prihodnosti poiskati sponzorje, saj to zahteva veliko več vloženega dela in sredstev. Sicer pa smo jo našli med najboljšimi še na drugih zanimivih tekaških tekmah, kot je bil na primer Tek na Kristalno palačo, pa Nočni tek na Kalvarijo in še kje. In nas je zanimalo več o tem dekletu, ki ga je težko ujeti.

Kaj te je prineslo v turno smučanje in kako to, da si se odločila, da bo to tvoj tekmovalni šport?

Najprej sem se začela ukvarjati z gorskim tekom, pozimi pa sem želela dodati še en drug šport, da razbijem monotonost, in da se telo malo spočije od teka in začne uporabljati še kakšne druge mišice. Zagotovo pa sem hotela obdržati stik z naravo in gorami. Najprej sem razmišljala o nakupu splitboarda. Ker pa se veliko mojih prijateljev - gorskih tekačev - pozimi ukvarja s turnim smučanjem, sem tudi sama želela poizkusiti in kupila poceni rekreativno turno opremo. Ko sem že imela opremo, so mi rekli, naj le pridem na kakšno tekmo. Pa sprva nisem hotela iti, saj nisem vedela niti kaj potrebujem, kako potekajo tekmovanja ... Ah no, če je pa tako blizu mojega doma, pa grem za hec pogledat, sem si rekla. In glej ga

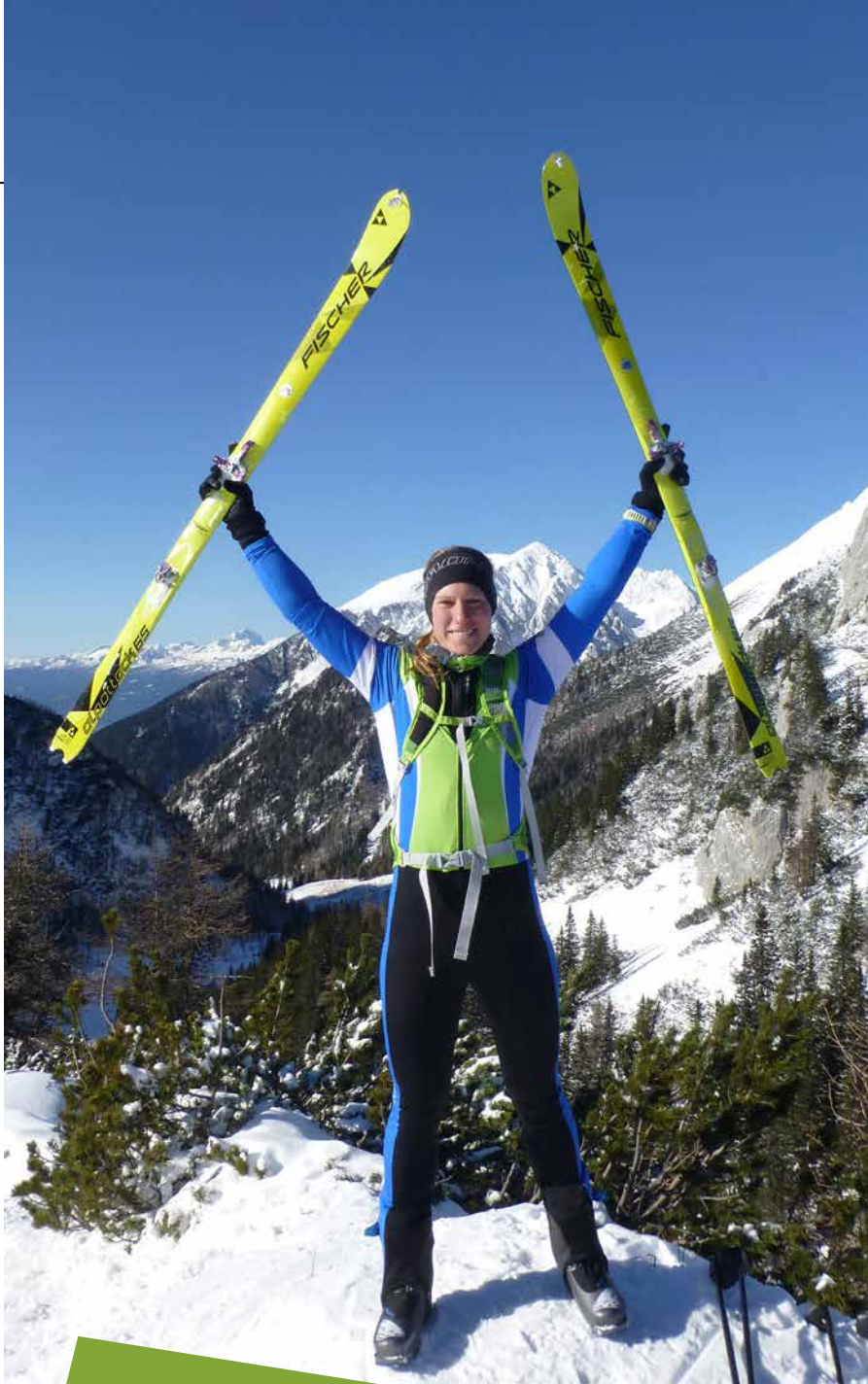
zlomka, očitno sem imela od teka toliko moči v nogah, da sem že na prvi tekmi postala državna prvakinja. To me je nato gnalo naprej. Udeležila sem se vseh tekmovanj, ki so štela za državni pokal, svojo moč pa sem šla testirati tudi čez mejo v Italijo, sicer na njihova lokalna tekmovanja, ki imajo mimogrede nekajkrat številčnejšo udeležbo, in tudi tam osvojila visoka mesta. Med sezono je po neumnosti nastopila poškodba noge, nekaj težav sem imela tudi z opremo, vendar sem s svojo vztrajnostjo sezono speljala do konca. Letos sem si kupila povsem novo tekmovalno opremo in že od decembra pridno nabiram višinske metre. Cilj sezone je nastopiti na vseh slovenskih in nekaj tujih tekmah, predvsem pa optimalno trenirati in ob tem neizmerno uživati.

Kako potekajo tvoji treningi, sploh v letošnji zimi, ki je bila dolgo bolj suha?

Že od novembra smo čakali sneg, pa so ga imele le zelo visoke gore, kar bi pomenilo, da bi morali pešačiti visoko do snega in smučke nesti v nahrbtniku. Zato smo morali biti zadovoljni z umetnim snegom na smučiščih Krvavec, Stari vrh in Straža Bled. Vstajali smo zgodaj zjutraj, da smo treninge opravili še preden se je smučišče odprlo. Zadnje tedne pa zelo uživam, saj imamo snega v izobilju in lahko nemoteno treniram v različnih snežnih razmerah. Sicer pa treniram 5 do 7 krat na teden, kar se da na turnih smučeh, za zraven dvakrat na teden tečem na kakšen hrib, ob slabem vremenu pa grem v fitnes.

Ali se udeležuješ tekmovanj tudi v tujini? So naša tekmovanja primerljiva s tekmami na tujih prizoriščih?

Lani sem nastopila na treh tekmovanjih v Italiji, letos pa na enem v Avstriji. V planu jih je bilo še več, ampak so zaradi po-

Pri nas v povprečju nastopi le nekaj čez 50 tekmovalcev, v tujini pa že na lokalnih tekmovanjih nastopi preko 100 tekmovalcev.

manjkanja snega odpadala eden za drugim. Naša tekmovanja so organizirana na visokem nivoju in so tudi primerljiva s tistimi v tujini, razlika je le v številu udeležencev.

V tujini je turno smučanje veliko bolj razvito, veliko rekreativcev uporablja kar tekmovalno opremo, vendar tudi pri nas število rekreativcev (pa tudi tekmovalcev) vsako leto narašča.

Kako usklajuješ treninge s svojimi vsakdanjimi obveznostmi? Hodiš tudi na turne smuke "za dušo" in kateri kotiček ti je najbolj priljubljen?

Zaenkrat sem še študentka in nimam večjih obveznosti, zato si lahko privoščim veliko časa za treninge. Toda ni vsak dan le trdi trening, so tudi takšni dnevi, ko grem s smučmi v gore preprosto uživati. Tak čas najraje preživim s fantom Janezom, ko se skupaj prepustiva čudovitim razgledom in vragolijam na snegu. Največkrat me boste našli na bivšem smučišču na Zelenici in njeni okolici vse od Vrtače do Begunjščice. Ko je za turno smučanje cel dan časa, rada odkrivam nove kotičke in poskušam nove ture. Všeč mi je Viševnik z Draškim vrhom, Rodica, okolica Sella Nevee in seveda Kredarica.

Zasledila sem, da se udeležuješ tudi tekem v towerrunningu. To je nekaj povsem drugega kot pa turna smučarija...

Tek po stopnicah je podoben teku v hrib, zato se za spremembo udeležim tudi takih tekmovanj. Za ta šport prav tako potrebuješ ogromno kondicije in močne noge. Razlika je le v tem, da tečeš le približno kratke 3 minute in moraš v tem času dati vse od sebe. Tudi ta šport je veliko bolj priljubljen v tujini, pri nas pa je v porastu. Pravzaprav je odličen šport, ampak sama sem raje zunaj v hribih.

Imaš kakšen hobi poleg treningov in tekmovanj?

Prav tako se najraje ukvarjam s športom, poležavanje na soncu ob morju ni ravno moja disciplina. Rada imam predvsem adrenalinske športe. Pozimi tudi bor dam, skačem z alpskimi smučmi, san kam, tečem na smučeh in na lažjih turah plezam s cepinom in derezami, poleti pa kolesarim in rolam. Kar pa je res za mojo dušo, je plezanje po feratah. ●

Ultra trail Vipavska dolina

Športno društvo Tura iz Vipave organizira 8. do 10. maja prvi tekaški maraton Ultra trail Vipavska dolina, kjer se bodo lahko tekači preizkusili na treh različnih razdaljah – 25 km, 50 km in 100 km. Trase bodo potekale po obronkih Vipavske doline, maraton pa bo v sklopu dogodkov 360° Vipavska dolina, ki bodo trajali vse do 17. maja. Med dogodki naj omenimo festival vina in kulinarike, alpinistična predavanja (Boštjan Mikuž, Urban Ažman, Matjaž Jeran), tekmo v športnem plezanju in še vrsto drugih dogodkov. Več informacij in prijave za maraton najdete na www.100utvv.si.

Kreativno jutro s Klemenom Premrlom

Centralna postaja, glasbeno-kulturno stičišče v Ljubljani na Trubarjevi 23, je v času festivala gorniškega filma gostilo v dogodku Creativ Mornings alpinista Klemna Premrla, v zadnjih letih enega najvidnejših in najuspešnejših lednih plezalcev na svetu, ki mu niso tuje niti ledene gore. Predstavitev njegovega načina razmišljanja, pogleda na svet in doživetja alpinizma lahko najdete tudi na spletu - <http://creativmornings.com/talks/klemen-premrl>, vsekakor pa ga bomo za kakšen pogovor tudi mi pocukali za rokav v eni od prihodnjih števil.

Gorniški večer z Markom Lukičem

Na začetku marca smo lahko v Domžalah na tradicionalnih gorniških večerih, ki jih vodi Borut Peršolja, doživeli prav sproščen in zabaven večer, ki nam ga je popestril gost Marko Lukič. Večer z naslovom Podjetne gore je prinesel veliko vprašanj, na katere je Marko Lukič zelo slikovito odgovarjal, večer pa nam je popestril tudi z ogledom kratkega filmčka, kjer smo lahko spoznali nekaj njegovih plezalskih podvigov. Marko je namreč nekdanji vrhunski športni plezalec in alpinist, ki je obe področji združil in pomikal s soplezalci meje slovenskih dosežkov strmo navzgor. V novejših časih je sicer manj v stenah, zato pa v gorskem svetu več kolesari, poznamo ga pa tudi kot podjetnika, saj je glavno ime podjetja Lumar, ki gradi pasivne hiše. Posnetek pogovora si lahko ogledate na <http://borut.blog.si/2015/03/04/marko-pleza-marko-pleza/>. Mesec pred tem je Borut Peršolja gostil športno plezalko Mino Markovič, posnetek pogovora prav tako najdete na njegovem blogu.

NEKAJ ZANIMIVIH DOGODKOV:

- **4. – 5.4., Krvavec** – 10. Luža, tradicionalna smučarsko – deskarska tekmovalna zabava, ki bo letos popestrjena še z kolesarsko dirko na snegu. Več info na www.rtc-krvavec.si/si/nacrtujete-obisk/dogodki/2015/04/929-Luza-010.
- **6.4. ob 7. uri, Jezersko** – 7. Skiventure, zbor pri Gorniškem centru Davo Karničar, cilj je Jezersko sedlo, vsi udeleženci prejmejo praktične nagrade, toplo malico in napiitek, prijave na 031 756 000 (Petra), 040 224 000 (Davo), info tudi na www.gore-ljudje.net/novosti/117164/.
- **19.4. ob 10. uri, Velocenter Črnuče** – 15. Velo kolesarski maraton, prijave do 15.4., več informacij ter prijave na www.bicikel.com/prireditve/8207/15_velo_kolesarski_maraton.html.

BENELUX – Potepanje po Ardenih

**Tamara
&
Boris**

Z gorniškega stališča so tole trije cilji, ki so med najmanj privlačnimi v tem projektu, saj ne predstavljajo nikakršnega izziva za nekoga, ki išče v gorskem svetu pustolovščine. Vendar pa je s stališča popotnika lahko obisk treh najvišjih vrhov oziroma točk držav Beneluxa dober razlog za raziskovanje in spoznavanje dežel. Predvsem zgodovina teh dežel je odlično nadomeščala tisti gorniški del tega potovanja, saj sva spoznavala zanimiva mesta in predvsem vrsto gradov, katerih zgodovina sega stoletja, tudi tisočletja v preteklost. In nisva se omejila samo na ozko področje okoli najvišjih točk držav, temveč sva opravila nekakšno krožno povezovalno pot, ki je merila okoli 1000 km. Seveda nisva prepotovala tega peš, temveč sva poletela v Belgijo z letalom, na letališču

Charleroi južno od Bruxellesa pa nato najela avto. Pot naju je vodila najprej ob reki Meuse mimo Namurja v Dinant, kjer sva ob reki Lesse kampirala dva dni in se potepala po bližnjih stenah. V plezališču Pont a Lesse sva našla celo ferato, reka ob vznožju sten pa je zelo popularna za vožnjo s kanuji. Nad bližnjo reko Meuse je odlično plezališče Freyr, kjer segajo stene dobesedno iz reke, na drugi strani pa je slovita istoimenska graščina, ki dopolnjuje celotno sliko. Pot sva nadaljevala do francoske meje, nato pa proti vzhodu v Han-sur-Lesse, kjer sva obiskala tamkajšnjo podzemno jamo in nadaljevala pot mimo Rocheforta ter Bastogne v Luxemburg. Ob reki oziroma akumulacijskem jezeru Sûre sva se ustavila za daljši potep po gozdovih in močvirjih, ter nadaljevala

- Belgija, Signal de Botrange (694 m)
50° 30' 6" N, 6° 5' 34" E
- Luxemburg, Kniffe (560 m)
50°9'27.7"N 6°2'13.8"E
- Nizozemska, Vaalserberg (321 m)
50°45'17"N 6°01'15"E

skozi slikovito mesto Clervaux do najvišje točke Luxemburga, ki ga predstavlja Kniffe (560 m), točka je kar ob cesti, kjer sva tudi prespala. Nato sva se spet odpravila v Belgijo. Skozi mesta Vielsalm, Stavelot in Malmedy sva prišla v osrčje Ardenov in najvišjega belgijskega vrha Signal de Botrange (694 m). Iz najbližje vasi sva se odpravila na daljši potep čez gozdove in valovito travnato pokrajino do najvišje belgijske točke. Nahaja se v bližini glavne ceste, ki pelje dalje v Eupen in proti tromeji Belgija-Nizozemska-Nemčija. Naravni park Hautes Fagnes velja sicer za najbolj deževen del Belgije, kar sva tudi sama izkusila. Med drugo svetovno vojno so v teh predelih potekale bitke med zavezniki in Nemci, na kar so naju povsod ob najini poti po Ardenih spominjala obeležja in muzeji. Na nizozemski strani tromeje se nahaja najvišja točka države – Vaalserberg (321 m), sicer nič kaj posebnega, bolj izletniška točka s pestro ponudbo. Najino pot sva zaključila mimo slikovitega mesta Valkenburg, kjer sva obiskala podzemni kamnolom peščenjaka s pestro zgodovino, ogledom univerzitetnega Maastrichta, mlinov na veter ob belgijsko-nizozemski meji, ustavila sva se še v Liegu ter obiskala nekaj slikovitih gradov na poti proti letališču Charleroi. Poskusila sva tudi toliko opevane belgijske vafle. Še najbolj sva bila navdušena nad odličnim pivom, ki zagotovo izvira iz pestre belgijske zgodovine. Popestrili so jo tudi Kelti, ki so na veliko poselili ta konec Evrope. Keltov že dolgo ni več, le redki ostanki še kažejo na njihovo prisotnost, ostalo pa je pivo. Ta konec Evrope je odličen za cestno kolesarstvo, menda je obala Atlantika tudi zanimiva, za Bruxelles je žal tokrat zmanjkalo časa, zato nekoč vsekakor ponovno prideva v te kraje. ●

Belgija, Signal de Botrange (694 m)

Luxemburg, Kniffe (560 m)

Nizozemska, Vaalserberg (321 m)

SMUČANJE PO TERENU NEKJE TAM ZUNAJ

*Besedilo in
fotografije:*

**Boris
Strmšek**

Zima je povezana s snegom in sneg je povezan s smučanjem. Tako je že dolgo časa. Menda so smuči znane že vsaj kakšnih 7000 let, predvsem na severnem delu našega kontinenta so jih uporabljali tako daleč nazaj. Pri nas jih prav tako dokazano poznamo že nekaj stoletij, predvsem po zaslugi »bloških smučarjev«. Nekoč pravzaprav ni bilo velikih razlik pri smučanju, kasneje pa se je ta šport razdelil v nekaj različnih vej – alpsko smučanje, telemark, tek na smučeh, smučarski skoki, turno smučanje in verjetno še kaj. In ne pozabimo na deskanje. Turno smučanje je vse pomembnejši del gornišтва, je pa tudi najbližje osnovni obliki oziroma zamisli smučanja, ki predstavlja predvsem gibanje po zasneženi pokrajini. Vsekakor je oprema, potrebno znanje, tehnika smučanja, nevarnosti in še marsikaj odvisno od terena, vremena in predvsem snežnih razmer, zato je težko posploševati. Postavljenih mi je bilo kar nekaj zanimivih vprašanj, v odgovorih nanje pa bom poskušal pojasniti nekaj osnovnih dejstev o turnem smučanju.

Kaj moramo obvladati, če se želimo ukvarjati s turnim smučanjem?

Osnova je seveda znanje smučanja, dobri smučarji bodo imeli precej manj težav. Pomembno je tudi, da imamo smučarsko kondicijo, se pravi, da vsaj na začetku sezone preživimo precej časa na smučeh. Vsekakor je alpsko smučanje na urejenih smučiščih tudi dober trening. Priprave za smučanje lahko opravimo v jesenskih mesecih tudi v fitnesu. Druga pomembna stvar je poznavanje gorniških veščin. To

pomeni, da moramo poznati gore in imeti precej gorniškega znanja. Ker gre za aktivnost v zasneženih gorah, to pomeni, da moramo obvladati hojo z drezami in cepinom, rokovanje s plazovno opremo, poznati je treba nevarnosti v gorah, osnove orientacije in vremenoslovja ter še kaj.

Kako dobro je treba biti kondicijsko pripravljen in kako dober smučar?

Že v uvodu sem omenil, da je treba imeti smučarsko kondicijo, ker gre tukaj za dva različna dela vsake ture - vzpenjanje navzgor in smučanje navzdol. Ko pride mo na cilj, običajno je to vrh gore, smo komaj na pol poti in takrat komaj prične mo smučati. Ker so tudi razmere daleč od idealnih, ki smo jih vajeni na smučiščih, to

pomeni, da nas takšno smučanje precej bolj utruja. Zato je kondicijska priprava zelo pomembna ne samo za turno smučanje, temveč za vse aktivnosti v gorskem svetu.

Naše smučarsko znanje narekuje izbiro tur, ki se jih lotevamo. Dobro obvladovanje prvin alpskega smučanja z nekaj izkušnjami na neurejenih terenih je vsekakor osnova za ture v gorski svet.

Vsaka tura pa je nato nova izkušnja in na predek v našem znanju ter kondicijska priprava za naslednjo turo. Vsekakor je tukaj tudi dobro upoštevati načelo postopnosti – od lažjih tur k težjim.

Kakšna je oprema (kaj vse zaobjema) in na kaj je treba še posebej paziti, ko jo izbiramo?

Vsekakor sem mnenja, da so najpomembnejši pri turnem smučanju predvsem smučarski čevlji. Tukaj si moramo vzeti precej časa, da najdemo takšne, ki nam zares »sedejo« na nogo. Od počutja naših nog je zelo odvisno počutje na turah. Najti je treba čevlji, ki nam odgovarja po obliki in izbrati primerno velikost. Čevlji se nam mora prilegati na nogo in ne smemo imeti praznega prostora v čevlju. Druga zadeva so turne smuči z vezmi in pripadajočo opremo. Tukaj je vse odvisno od naših smučarskih izkušenj ter tudi želja, vedeti moramo, po kakšnem terenu bomo večinoma smučali. Smuči za naš gorski svet z zelo spremenljivimi razmerami so precej drugačne od tistih, s katerimi bomo smučali po celcu v Centralnih Alpah. Sedaj se marsikdo odloča za širše smuči, ki pa v naših gorah niso vselej najprimernejše. Pri nas še vedno pride bolj v poštev »turnosmučarska klasika«. Tretji sklop opreme je plazovna oprema - plazovna žolna, sonda in lopata, na to nikakor ne smemo pozabiti.

Kakšne napake so pri turnem smučanju najpogostejše?

Tukaj gre mogoče včasih za napačno izbiro smuči glede na naše smučarsko znanje ter tudi za teren, na katerem bomo smučali. Vsekakor pa je še največ napačnih odločitev pri izbirah ture. Pomembne so primerne vremenske in snežne razmere, če želimo, da so ture varne in bomo na njih uživali. Pomanjkljiva oprema in

premalo splošnega gorniškega znanja je pogosto prisotno pri novodobnih turnih smučarjih, ki se posvečajo predvsem smučanju, pozabijo pa, da je gorski svet zahteven in lahko tudi nevaren, če ne poznamo vseh nevarnosti in nimamo primernih izkušenj za gibanje v takšnem terenu. Takoj po obilnem sneženju se zapoditi v gorski svet v iskanju pršiča je lahko zelo nevarno početje. Najbolj splošna nevarnost za turne smučarje so plazovi, katerim so najbolj izpostavljeni takoj po sneženju.

Kam naj se na turno smuko odpravijo začetniki?

Začetnikom priporočam, da naj najprej obišejo kakšen tečaj turnega smučanja, kjer se bodo naučili oziroma izvedeli, kakšne veščine so potrebne za varno gibanje v gorah in vsaj na začetku naj hodijo na ture z izkušenimi turnimi smučarji. Vsaka tura prinese nekaj novih izkušenj in znanja. Pogosto pozabimo, da je tudi vzpenjanje pomemben del ture, ne zgolj smučanje, in to je treba vaditi oziroma se na začetku gibati po razgibanem terenu, kjer ni toliko smučanja, temveč

predvsem gre za gibanje po zasneženi pokrajini. Seveda vsi najraje končamo vzpon na vrhu gore, je pa treba izbirati cilje, ki so lažji, manj strmi. Recimo naša Komna postreže s precej tovrstnimi cilji, pa v Avstriji je veliko področij, kjer boste našli lažje cilje, saj je vrsta kopastih vrhov. Tudi Karavanke na slovenski strani ponujajo veliko zanimivih in primernih ciljev, tako za začetnike, kakor tudi za tiste, ki so jim takšni vzponi le trening za naslednje ture.

Kdaj najeti gorskega vodnika in kdaj se na turno smučanje že lahko odpravimo sami?

Vsaj na začetku naše turnosmučarske poti je primerno, da se odpravljamo na ture z vodnikom. Naj bo to gorski vodnik, planinski vodnik, tudi inštruktor na kakšnem tečaju, to sedaj ni toliko pomembno, pomembno je, da imamo nekoga ob sebi, od katerega se lahko kaj naučimo, ker je človek s pravim znanjem. Nikar ne nabirajmo izkušenj ali znanja od kolegov, ki še sami tega nimajo na primernem nivoju. In vselej imejmo odprte oči in ušesa za informacije, ki nam jih naši vodniki ter inštruktorji dajejo. Za samostojno izbiro in izvedbo ture pa seveda ni pravila. Predvsem je to takrat, ko imamo dovolj znanja ter izkušenj, vendar kdaj je to, pa moramo vedeti sami, oziroma nam lahko potrdijo bolj izkušeni. Ko znamo izvesti pripravo ture (to je zelo pomembno in osnova), varno izvesti turo in narediti analizo ture ter dobimo pozitiven rezultat, bi lahko rekli, da smo sposobni za samostojne ture. Samostojne seveda ne pomeni, da bi naj hodili v gore sami, temveč da z našimi sopotniki varno opravimo ture in na njih uživamo ter se imamo lepo. To pa bo le z dovolj lastnega znanja ter izkušnjami ali pod varnim vodstvom. ●

... pa TAka

A veš tisto, ko pride dan in komaj čakaš na dežne kaplje, da se telo odpočije, ker te lepi sončni dnevi ves čas nekam preganjajo??? Je že tako, da se bojimo, da ne bi kaj v življenju zamudili. A malo počitka ob škrebļanju dežnih kapelj prav paše. Počitek z dobro knjigo v roki, ali ob gledanju filma v prijetni družbi, ob obujanju spominov, ali kovanju novih načrtov.

Ja, novi načrti, nove želje... Že nekaj časa me preganja misel o potepanju s kolesom in vzponi na visoke gore. Združiti oboje, najlepše počitnice. Nekaj čudovitih dni v naših domačih koncih sem tako pred mnogimi leti že doživela. Sedem-dnevna avantura na poti iz Ljubljane do Kranjske gore mi je poživila duha in mi dala krila. Malo naokoli sem jo ubrala, čez Idrijo s kopanjem v Idrijci, do Mosta na Soči in večerno vožnjo z ladjico po Soči do Idrijce. Naprej do Tolmina s Tolminskimi koriti in Dantejevo jamo ter izvirom Tolminščice. Čez Kobarid s popoldanskim skokom na Krn po poti Silva Korena, s čudovitim sončnim vzhodom z njegovega vrha naslednjega jutra. Pa naprej do Bovca, kjer se po jutranji kavici naslednjega dne mimogrede znajdem na Predelu in ponovno ugotovim, da je kolo res zakon, se srečam še z rafting avanturo z Andrejem Jelencem in osvežim v Soči, najboljši reki pod soncem. Nadaljujem do Zadnjice in Kriških podov ter obiščem mogočni Razor oblegan s čredami kozorogov in fantastičnimi razgledi. Le še čez Vršič do Kranjske

gore, s postankom v Mihovem domu. Z eno besedo fantastično. Bili so krasni dnevi, enkraten dopust, sama s seboj, na dveh kolesih, z dvema torbama zadaj na prtljažniku in planinskimi čevlji, privezanimi na vrh vse prtljage. Svobodna, srečna.

Zima se je poslovila, pomlad je tu, daljši dnevi, več toplega sonca, več energije, več želja.

Ah, ta dež...

Tamara Leskovar

NI SMUČANJA BREZ SMUČI

*Besedilo in
fotografije:*

**Boris
Strmšek**

Ko se odločamo za nabavo turnosmučarske opreme, so vselej najbolj na očeh smuči. V končni fazi je to res in brez njih niti ne moremo smučati. Vsekakor se moramo posvetiti tudi nabavi primernih čevljev, poiskati smučarske vezi, ki nam odgovarjajo tako po kvaliteti, namenu, kakor tudi po ceni, nato pa se odpraviti na lov za primernimi smučmi. Sedaj se bomo omejili na naš trg, kjer imamo sila omejen razpon opreme v primerjavi z nekaterimi gorniško-smučarskimi centri, vendar pa je ponudbe dovolj, da najdemo nekaj primerne zase. Sicer pa so nam blizu tudi nekatere gorniške trgovine v sosednji Avstriji ter Italiji, kjer si lahko izbiro precej povečamo. Vedeti je tudi treba, kaj so naši cilji. Ali bomo

smučali le po manj zahtevnih pobočjih ali nas zanimajo spusti po strmih grapah in žlebovih ali bomo smučali z nekoliko višjih vrhov po Alpah... Posebno poglavje so spusti z andskih in himalajskih vrhov, kar pa ni naša tokratna tematika, mogoče se kdaj v prihodnosti posvetimo temu oziroma povprašamo po receptu mojstre tovrstnega smučanja.

Pri nas je na voljo v večjem obsegu le nekaj znamk smuči, ki pa pri naših razmerah in možnostih lahko zadovoljijo večino turnih smučarjev. Tako boste našli v gorniških in smučarskih trgovinah Hagan, Ski Trab, Dynafit, Völkl, Surface, Black Diamond, K2, Movement in seveda domačo znamko Elan, v spletnih trgovinah lahko dodamo še Fischer, potem pa smo skoraj izčrpali zalogo. Seveda vseh modelov ni na voljo, tudi dolžine včasih niso vse na zalogi, predvsem zato, ker najraje kupujemo tovrstno opremo pred ali po sezoni, ko so cene lahko precej nižje. Tovrstna oprema je za naše razmere precej draga, zato se je treba znajti na različne načine, še posebej, če komaj pričnemo s turnim smučanjem in je potrebno nabaviti vso opremo. In še to, tudi najnovjših modelov včasih ne najdemo pri nas, zadovoljiti se je potrebno recimo z lanskimi.

Hagan ima v svoji ponudbi nekaj različnih sklopov smuči, kjer so nekako na vrhu Y[way], ki imajo posebno obliko, poimenovano kar Y. To so vsekakor smuči za tiste, ki iščejo pršič. Za tiste, ki boste predvsem »plavali« v pršiču Centralnih Alp, je model King, za tiste, ki iščejo bolj vsestranski model, pa je tukaj Flow, ki pa

pri nas še vedno ne pride toliko do izraza, razen ob večjih snežnih padavinah. Drugi sklop smuči je Chimera, kjer je nekako najbolj prodajan in splošen model 2.1, ki je že bolj primeren za naše visokogorje. Pri klasičnih modelih velja omeniti še Sky Rider in Matrix.

Ski Trab je bil eden prvih, ki je dal na tržišče izredno lahke smuči, kar je sedaj postalo že norma za vse ostale proizvajalce. Njihova ponudba je razdeljena na skupine Attivo, Adventure in Piuma EVO, pri čemer je zadnja namenjena predvsem »plavalcem« v pršiču. Med Attivo modeli najdemo nekaj izredno lahkih smuči, kot sta modela Maestro in Magico, namenjena profesionalcem, ki so dnevno na zasneženih strminah. Za model Altavia boste iskali več svežega snega, z modeloma Sintesi in Libero pa boste uvrščeni med turnosmučarsko klasiko, ki je najbolj doma tudi pri nas. V skupini Adventure, kjer boste pri teži dodali nekaj gramov, boste z modeloma Freedom 84 in 90 opredelili količino pršiča, po katerem boste vozili, Tour Rando XL pa spet spada med klasiko, najbolj uporabno pri nas. Zavedati se je treba, da je manjša teža premosorazmerna z višjo ceno.

Dynafit je za marsikoga najbolj popularen, predvsem v povezavi z lahkimi turnimi vezmi. Sicer ne izstopajo izmed ostalih najbolj kvalitetnih proizvajalcev, vsekakor pa imajo nekaj zanimivih modelov. Še najbolj so si svojo popularnost pridobili z modelom Seven Summits, ki je doživel že nekaj posodobitev ter predstavlja izredno vsestranske smuči, pri katerih vsekakor ne boste zgrešili. Omeniti še velja model Nanga Parbat, izredno lahke in prav tako vsestranske smuči, njihova težja različica bi lahko bila Baltoro, modela Cho Oyu in Manaslu pa sta za nekoliko več pršiča oziroma bolj snežno bogate

terene. Za tiste, ki vas zanima predvsem smučanje po svežem snegu in je vzpenjanje na smučeh le nepotrebna nadloga, bo še najbolj primeren model Denali. Pri Dynafitu so poskrbeli tudi za nežnejši spol, saj imajo na voljo tudi ženski model smuči Manaslu in Baltoro. Razlika? Nekaj nežnejše barve in nekaj gramov manj.

Zanimivo, da je enega vodilnih proizvajalcev **Fischer** v zadnjem času nekoliko težje najti v Sloveniji, čeprav mimo njihovih turnih smuči vsekakor ne moremo. Še posebej na področju tekmovalnega turnega smučanja je pogosto med zmagovalci, vsekakor pa tudi njihov običajni turni program nudi dovolj za večino uporabnikov. Z modeloma Hannibal 100 in 94 bomo pluli po pršiču Centralnih Alp in so namenjene smučarskim ekspertom,

bližje našim terenom pa so vsekakor modeli Transalp in Alproute. Alproute 78 je turnosmučarska klasika, Transalp 80 pa njena nekoliko lažja sestra, ta dva modela sta vsekakor zelo primerna za naše terene in namenjena smučarjem z običajnim smučarskim znanjem. Za spremenljive razmere z nekoliko več pršiča pa je namenjena Transalp 88 ter njena ženska različica Transalp Gerlinde Kaltenbrunner.

Movement turne smuči so sicer manj poznane pri nas, a mimo njih vsekakor ne moremo. Njihovih 6 modelov (vsi žal niso na voljo pri nas) pokriva vse skupine turnih smučarjev. Za običajne uporabnike oziroma povprečno izkušene in nezahtevne turne smučarje so primerni modeli Black Apple in Green Apple, turnosmučarske klasike za naš gorski svet. Model Bond je za izkušene smučarje, za tiste, ki pa jih freeride vseeno nekoliko bolj privlači od klasičnega turnega smučanja, pa sta modela Magnet in Response. Za preganjanje izključno po pršiču je namenjen model Shift.

Vsekakor se moramo ustaviti tudi pri domači znamki **Elan**, ki je tudi na področju smučanja v visokogorju naredila velik korak naprej in imajo na voljo povsem konkurenčne modele smuči, ki pa jih presenetljivo ne najdemo po domačih trgovinah z gorniško opremo. A za tiste, ki so ljubitelji Elana, seveda to ne bo ovira, sicer pa je Slovenija majhna in Elan se nahaja neposredno pod gorami, natančneje v Begunjah pod Karavankami. V njihovem

katalogu najdemo model Karakorum, ki ga lahko štejemo za turnosmučarsko klasiko, namenjeno povprečnim smučarjem. Alaska Pro je vsekakor smučka, s katero bodo zadovoljni tudi bolj zahtevni smučarji in je idealna za naš gorski svet. Za zahtevnejše smučarje sta na voljo model Lhotse, ki je nekakšna kombinacija turnega in freeride smučanja, Himalaya pa je namenjena terenom z več svežega snega. Serija Spectrum je dodatna možnost za tiste, ki radi smučajo v gorah in jih zanima predvsem odlična plovnost smuči, skratka smučanje po pršiču, obenem pa uporabnost na urejenih smučiščih. Ponuja pa Elan še ženske smuči za vse terene, ki se imenujejo Twilight, ki so prav tako alternativa klasičnemu turnosmučarskemu programu.

Za konec tega pregleda se lahko ustavimo še pri smučeh **Völkl**, Suluk je turnosmučarska klasika, Amaruq je smučka, ki se odlično obnese v gorah in na smučišču, Nunataq pa je namenjena iskalcem pršiča. Sicer bi lahko še naštevali, vendar naj bo to zaenkrat dovolj. Vsekakor je naša izbira odvisna od našega znanja smučanja, turnosmučarskih izkušenj in posledično tudi njihovega namena. Vsekakor smučanje po razgibanem terenu Komne zahteva drugačne smuči, kakor pa spusti po ozebnikih v visokogorju ali recimo smučanje po Vallee Blanche nad Chamonixom.

Vsekakor boste smuči potrebovali, če želite na turno smučanje, to pa je dejstvo, mimo katerega ne moremo. ●

Zavedati se je treba, da teža smuči ni odločilni podatek, temveč predvsem njihove vozne lastnosti, ki jih je treba kombinirati z lastnim znanjem ter izkušnjami.

Zimske norčije pod obloženimi smrekami na pobočjih Pece.
Avtor fotografije: Igor Tominšek.

DAVO KARNIČAR

Pripravil:
**Boris
Strmšek**

Davo Karničar je naš vrhunski alpinistični smučar, ki je kot prvi človek presmučal najvišjo goro sveta Mount Everest od vrha do vznožja ter obenem uspešno zaključil projekt smučanja z najvišjih vrhov vsej sedmih celin. Je obenem eden od ambassadorjev podjetja Elan in vsekakor človek, ki ima ogromno izkušenj na področju smučanja v gorskem svetu. Povprašali smo ga za nekaj nasvetov.

Če se postavimo v vlogo začetnika turnega smučarja in je potrebno nabaviti smuči, kako se tega lotiti oziroma kakšne smuči naj izbere začetnik?

Pri začetniku je najprej nujno opredeliti njegova pričakovanja. Ko spozna, da se je odločil za dejavnost, katere glavni del je vzpenjanje in mu postane hrepenenje zasnežene hribovske pokrajine cilj, potem bo lažje razumel smiselnost »najboljšega kompromisa«. Vsekakor naj ne bodo daljše, kot do ušes, in model, ki

zagotavlja igrivo smučanje tudi na smučišču. Ja, za začetnike je pomembno, da nekaj dni s turnimi smučmi »ponavljajo« svoje smučarsko znanje na urejeni podlagi, kasneje jih čaka »umetnost prilaganja na raznovrstne snežne pogoje.«

Nekako je razmišljanje novodobnih turnih smučarjev predvsem okoli čim manjše teže smuči, ob tem pa pozabijo na marsikaj drugega, kar je pomembno pri izbiri smuči za gorski svet. Katere lastnosti so še pomembne oziroma kaj opredeljuje našo izbiro glede na stopnjo našega znanja ter izkušenj, če vzamemo tri osnovne skupine - začetniki, povprečni smučarji in zahtevni smučarji?

Razmišljanje o manjši teži je dejstvo, resnična potreba pa ne vedno. Smučka mora biti zanesljiva in taka ostati tudi po petdesetih in več turah. Ekstremno lahko je včasih tudi »lomljivo in zvijajoče se«, česar pa ob nakupu ne opazimo, zlasti pri modelih, ki vsebujejo pvc sredice. Vsem, začetnikom in tudi najspretnjšim smučarjem svetujem, da naj bodo smučke torzijsko stabilne! Takšne pa so težko z ultra majhno težo.

Je možno primerjati najbolj prepoznavne modele Elanovih smuči, kot so Alaska Pro, Lhotse, Himalaya in Karakorum s podobnimi modeli drugih znamk turnih smuči?

Seveda, razvoj in uporabniki so skupni za globalno tržišče. Razlika je le v tem, da so Elanove najboljše!

Projekt - SKI KARAKORUM od leta 2014 do 2016 ima veliko vmesnih etap, cilj pa je jasen in »v nebo kipeč« - druga najvišja gora na svetu K2, visoka 8611 m. Po izkušnjah in analizo želja gre Davo Karničar z ekipo letos v Pakistan na osem tisočakov Gasherbrum.

Katere smuči pa uporablja Davo Karničar pri svojih smučarskih podvigih? Recimo za običajno turno smučanje pri nas, za ture v osrednjih Alpah in za podvige s področja alpinističnega smučanja?

Uporabljam najboljše smuči. Za klasične turne smuke, ki trajajo dlje časa, in za vse »tam zgoraj«, trenutno Alaska Pro. Za snežne pogoje, ko želim boljšo plovnost, višje hitrosti, sem ter tja tudi, ko na popolni trdoti želim dober pregled nad situacijo pod podplati - Lhotse in Himalajo. Lahko bi dodali še vprašanje, kaj uporabljam takrat, ko učim alpsko smučanje... Karakorum in Lhotse, ker sta igriva, lahko vodljiva in smučke, s katerimi lahko uporabljamo tudi zarezno tehniko. ●

Osem krogov in pol – nov filmski projekt Gregorja Kresala

Po zelo uspešni Sfingi se je Gregor Kresal lotil novega filmskega projekta, ki ga je naslovil Osem krogov in pol. Film bo posvečen slovenski plezalski legendi Pavletu Kozjeku, film pa predstavlja tri gore in eno zgodbo, ki jih povezuje. Odpravarska zgodba na povsem drugačen način, kot smo vajeni. Za vse, ki bi želeli podpreti projekt tudi z donatorskimi sredstvi, si lahko več preberete in ogledate na www.indiegogo.com/projects/eight-and-a-half-circles, za donatorje pa so odprli račun: SI56 0201 3320 2635 724 (NLB, Sfinga Pro, Gosposka 9, 1000 Ljubljana). Z donirami 23 euri si recimo že pridobite podpisan DVD filma EIGHT ½ CIRCLES.

SMUČINE POD TREMI CINAMI

Besedilo in fotografije:

Boris Strmšek

Kdor je kdaj slišal za Dolomite, je skoraj zagotovo slišal tudi za Tri Cine. Še posebej bolj resni gorniki dobijo kar mravljinice ob omenjanju tega imena. Tri Cine oziroma v originalu Tre Cime di Lavaredo je skupina skalnih vrhov nad Misurino v Sextenskih Dolomitih na Južnem Tirolskem v Italiji. Blizu Cortine d'Ampezzo, če vam je to bolj znano. V poletnem času se tam vijejo procesije ljudi, ki bi radi videle in fotografirale te markantne vrhove. Alpinisti sanjajo o plezanju v veličastnih severnih stenah. Zahtevnejši pohodniki se lotevajo ferat v bližini, še posebej na Monte Paterno (2916 m), kjer je pogled na Tri Cine najlepši. Smučarji tukaj nimajo posebnih ciljev. Razen, da obišejo te kraje takrat, ko ni gneče. In smo se tja

odpravili v februarju. Najprej v mesto Auronzo, kjer smo se namestili v simpatičnem hotelu, nato pa dalje do Misurine. Od tukaj vodijo pod okoliške vrhove le zasnežene poti in ceste, v zimskem času so večinoma zaprte in namenjene smučarjem, sankarjem in pohodnikom.

Izredno lepo vreme je odločilo namesto nas. Kar prvi dan smo se odpravili proti koči Auronzo (2320 m), ki se nahaja neposredno pod južnimi stenami Treh Cin. V zimskem času je koča zaprta, ima pa zimsko sobo, če koga mika večdnevno (in poceni) pohajkovanje tam naokoli. Da ne bi bili prehitro na cilju, smo krenili nekoliko po svoje oziroma po obvozu skozi gozdnata pobočja skupine vrhov Cadini di Misurina. Nekoliko navzgor, nekoliko

navzdol, prebijanja skozi pršič čez kolena, vijuganje med drevesi, padanja med borovce, skratka zelo smo si popestrili pot, ki nas je na koncu privedla do zasnežene ceste, kjer smo nadaljevali vzpon do koč Auronzo. Da smo si popestrili še spust, smo se nekateri povzpeli povsem pod strme skalne stene na zahodnem delu Cin. Idealna je tura naokoli do koč Locatelli (2405 m) na severovzhodni strani, kjer je odličen razgled na skalno trdnjavo Tri Cine, za kar pa tokrat ni bilo časa, pa tudi razmere niso bile idealne. Čakal nas je hiter spust proti nižinam. Ovinkasta cesta je zvožena od motornih sani, s katerimi občasno vozijo turiste do koč Auronzo. V bistvu so bile razmere skoraj kot na smučiščih. Mimo planine Malga Rin Bianco s turistično kmetijo smo prispeli nazaj do izhodišča. V toplejšem letnem času je sredi Misurine jezero, ki je bilo tokrat zamrznjeno in se je ponujalo za sprehod. Za drsanje ni bilo primerno, saj je bil led pokrit s snegom, snega pa smo imeli za prvi dan dovolj in smo se odpravili nazaj v Auronzo v Hotel Cacciatori, v prevodu Lovci, saj je bil znan po dobri hrani, predvsem divjačini. Na svoj račun pa ne pridejo le ljubitelji mesa in divjačine, tudi vegetarijanci smo bili izredno zadovoljni s ponudbo in predvsem njihovo prijaznostjo.

Naslednji dan je bilo izhodišče enako, le cilj smo izbrali drugačen. Monte Piana je planotasta gora, njena značilnost je raven, a razgleden vrh. Na vrhu je muzej prve svetovne vojne na prostem. V zimskem času je tukaj neverjeten mir v primerjavi z vojnimi časi, čeprav goro obišče kar precej turnih smučarjev in tudi pohodnikov. Seveda marsikdo tudi z motornimi sanmi, saj vodi cesta do koč Bosi (2205 m). Prav tako, kot pod Tri Cine, tudi tukaj ni plužena, je pa urejena za sankalce, po-

Monte Piana je znana iz časov prve svetovne vojne, ko je na njenem vrhu potekala frontna linija med Avstroogrsko in Italijo. Avstrijska vojska je zasedla severni vrh, južni je pripadal Italijanom. To so bile bitke na bližino, obe strani pa sta imeli vsaka s svoje strani organizirano oskrbo z orožjem, strelivom, opremo in hrano. Več kot 14.000 padlih je bilo na obeh straneh in še vedno je v poletnem času možno najti na obeh vrhovih ostanke krvavih bitk.

hodnike in smučarje. Do vrha gore je od koče še slab kilometer. Za ogled muzeja je potreben obisk v poletnem času, sedaj pa smo lahko občudovali izreden razgled na vse konce. Vrh gore obdajajo strma pobočja na vse strani, razen proti jugovzhodu, navzgor vodita tudi dva težja pristopa. Od spominskih obeležij na vrhu smo bili hitro pri koči, nato smo kombinirali spust po cesti z nekaj zahtevnimi in bolj strmimi bližnjicami. Na koncu je bilo treba ponovno nalepiti kože na smuči in se povzpeli čez gozd nazaj do našega izhodišča.

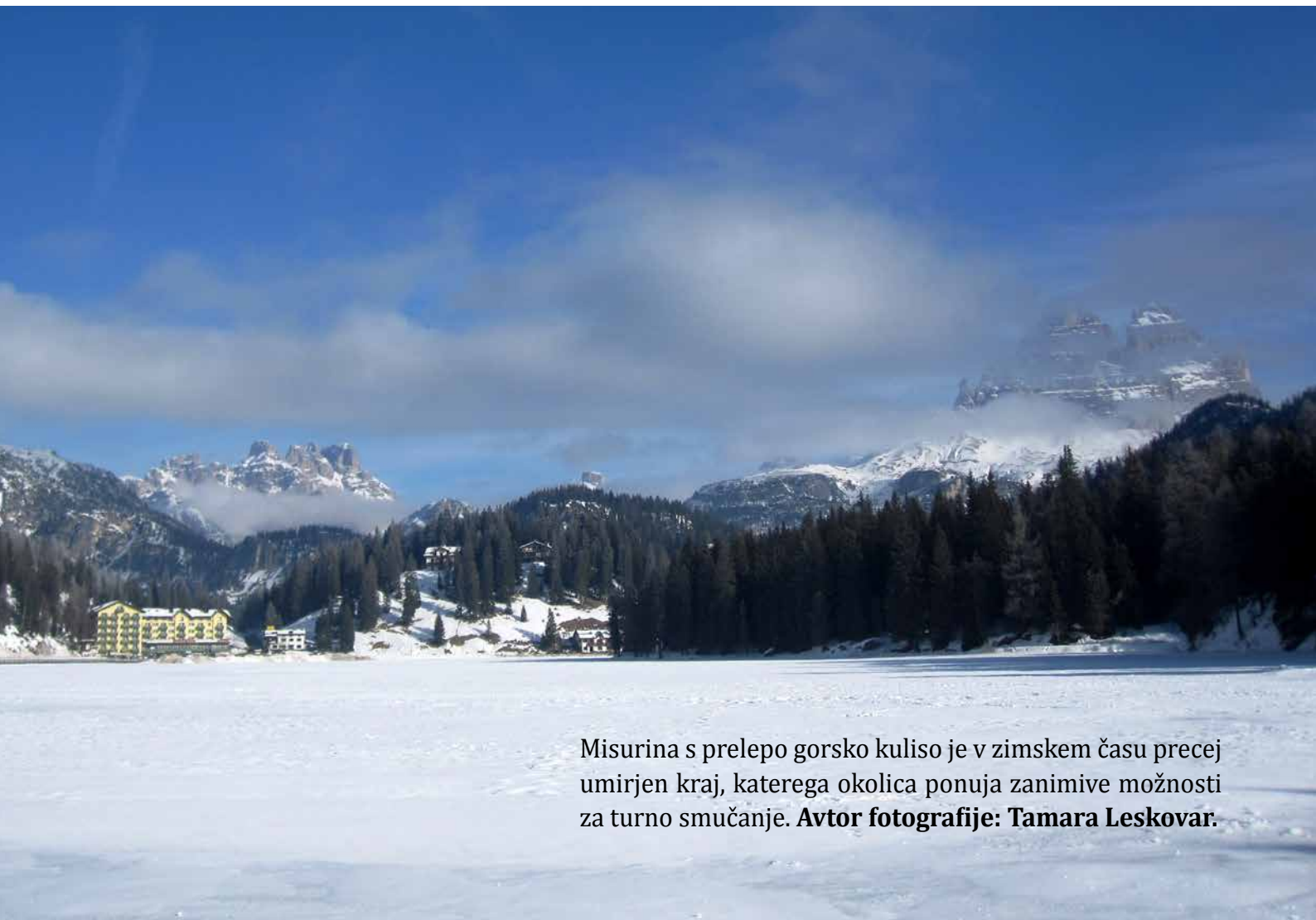
Cadini di Misurina so na videz strmi in smučarsko neprimerni vrhovi, ki pa skrivajo kar nekaj zelo dobrih možnosti. Iz Misurine vodi navzgor sedežnica do koče Col de Varda (2115 m) na jugozahodni strani, kjer je tudi odlično smučišče brez posebne gneče. Navzgor se je možno povzpeli tudi s turnimi smučmi ali peš, ne da bi ovirali smučarje na smučišču. Od tukaj vodi čez gorsko skupino tudi turnosmučarska magistrala, ki preči nekaj sedel oziroma škrbin, ponekod je treba sneti smuči in navzgor (ali navzdol) splezati z derezami in cepini ter s smučmi na nahrbtniku. Tukaj poteka tudi tradicionalna turnosmučarska dirka Misurina Ski Raid. S Col de Varda se lahko odpravimo še dalje do koče Citta di Carpi (2110 m), od tam je možno ob primernih razmerah smučati tudi v Auronzo. Ker smo se odločili, da nekoliko raziščemo možnosti, smo se iz Misurine povzpeli navzgor proti koči Fonda Savio (2367 m). Prvi del gre po starem smučišču, kmalu pa se pot razdeli na dva dela, nekoliko lažji poteka desno navzgor proti najvišjemu delu pogorja, kjer je eden od tukajšnjih najbolj popularnih turnosmučarskih ciljev – Forcella della Neve (2470 m). Mi smo zavili levo in prečili pod ne-

koliko bolj strme prehode proti koči Fonda Savio, od koder je več možnosti. Najbolj privlačna je bila Forcella del Diavolo (2380 m), nad katero se dviga markantni »Vražji stolp« oziroma Torre del Diavolo (2596 m). Ker so snežene vesine ves čas v senci, smo pričakovali dobre razmere. Za vzpon smo se nekoliko pomatrali, saj je zadnji del do škrbine nekoliko ožji in kar strm, na koncu pa nas je za nagrado čakal odličen spust. Od koče Fonda Savio je mogoče nadaljevati pot tudi proti Forcella della Neve, strmi skalni stolpi namreč skrivajo veliko prehodov in škrbin, čez katere lahko nadaljujemo pot. Vsekakor je možnosti precej, nekoliko pa so odvisne tudi od snežnih razmer. Pravijo, da se prava turnosmučarska sezona prične komaj marca.

Tudi za alpinistične smučarje bi se našlo nekaj zanimivih ciljev, seveda ko se uredijo razmere, to pa je spet v času proti koncu zime in pomladni meseci. V Cadinih di Misurina je vsekakor kar nekaj strmih grap. Če se ozremo še nekoliko na bližnji Monte Cristallo (3221 m), se število možnosti krepko poveča. V bistvu pa so tudi ozki prehodi med Cinami lahko izziv za izkušene smučarje, še posebej med Veliko in Zahodno Cino ter med Veliko in Malo Cino. V tem nekoliko odmaknjemem področju, kjer ni prav velike gneče v zimskem času, je možnosti veliko, če pa nam niso dovolj, je bližnja Cortina vsekakor druga možnost. A za tiste, ki imajo radi bolj samotne poti ali radi smučajo na praznih smučiščih, sta Auronzo in Misurina zanimiva destinacija, pa še oddaljenost od naših meja je relativno majhna. Informacij je na spletu veliko, zato si velja tole možnost zapomniti do naslednje zime. Časa za obisk je tudi letos še veliko, v poletnem času pa vsekakor pridemo.

Zasnežena pobočja pod Tremi Cinami (2999 m) v italijanskih Dolomitih so izvrstna za turno smučanje. Na posnetku je Forcella Longères (2320 m), ki povezuje Cadinè di Misurina in Tri Cine, vidna je tudi zasnežena cesta, ki vodi do koč Auronzo pod Cine. **Avtor fotografije: Vinko Nedelko.**

Misurina s prelepo gorsko kuliso je v zimskem času precej umirjen kraj, katerega okolica ponuja zanimive možnosti za turno smučanje. **Avtor fotografije: Tamara Leskovar.**

TERANOVA SMER V DOLGEM HRBTU

Besedilo in
fotografije:
**Boris
Strmšek**

SNEŽNO-LEDNA KLASIKA NA JEZERSKEM

Le kdo ne pozna smeri, ki je nekakšna klasika zimskega plezanja nad Jezerskim!? Smer, ki sicer ne pripelje na noben vrh in je ob vsakem vzponu drugačna. Smer, ki privablja trume alpinistov, pa ne samo njih. Če imate radi zimo, strm снег, tudi led, je to vsekakor vzpon, ki ga morate opraviti vsaj enkrat. Potrebujete pa seveda popolno zimsko opremo in nekaj zimskih plezalnih izkušenj ali pa vodnika, se pravi izkušenega alpinista, inštruktorja ali vodnika v pravem pomenu besede. Kakorkoli se že lotite smeri, boste na vrhu zadovoljni. Če ne boste, potem ta del gornišstva ni za vas in je treba poiskati toplejše aktivnosti.

Ko prideš na jezerski konec, stopiš v nek drug svet. Odmaknjen kraj, kjer ni gneče, kjer vlada mir in kjer so razmere nekoliko drugačne, kakor na drugi strani Kamniško-Savinjskih Alp. Prav zaradi bolj senčnega konca, vsaj kar se sten gora nad Jezerskim tiče, imamo lahko dobre razmere za plezanje tudi takrat, ko drugod niso primerne za vzpenjanje v snežne ali ledne vertikale. Včasih je sicer prav to razlog, da boste lahko v tukajšnjih smereh srečali več plezalcev, kot bi si želeli, toda dober recept je obisk med tednom. Saj vemo, da nihče nima rad, če te od zgoraj obmetavajo z ledom ali pa snežnimi plazovi. Ne vem sicer, zakaj dolgo nisem prišel do Teranove, saj sem na tistem koncu že splezal nekaj zanimivih smeri, čeprav nam Mariborčanom jezerski konec ni prav pri roki. Toda štiri leta nazaj takoj po novem letu sem se tja odpravil z Majo Lobnik. Pozen odhod iz Maribora, potem v prav pasjem mrazu proti smeri, ki je bila ovešena z navezami, na hitro sva se opremila, vrv na hrbet in sva se zapodila navzgor. Prehitela sva okoli petnajst napol zmrznjenih plezalcev, ki so pričeli turo zgodaj, ostale pa po slabi uri plezanja dohitela na vrhu. Tudi dol je šlo hitro. Spomnim se, da je bilo snega veliko, na strmih delih nekaj malega ledu, razmere dobre, le v izstopni prečnici pršič in zato malo neprijetnega tipanja na rob stene. In vrv je ostala na hrbtu.

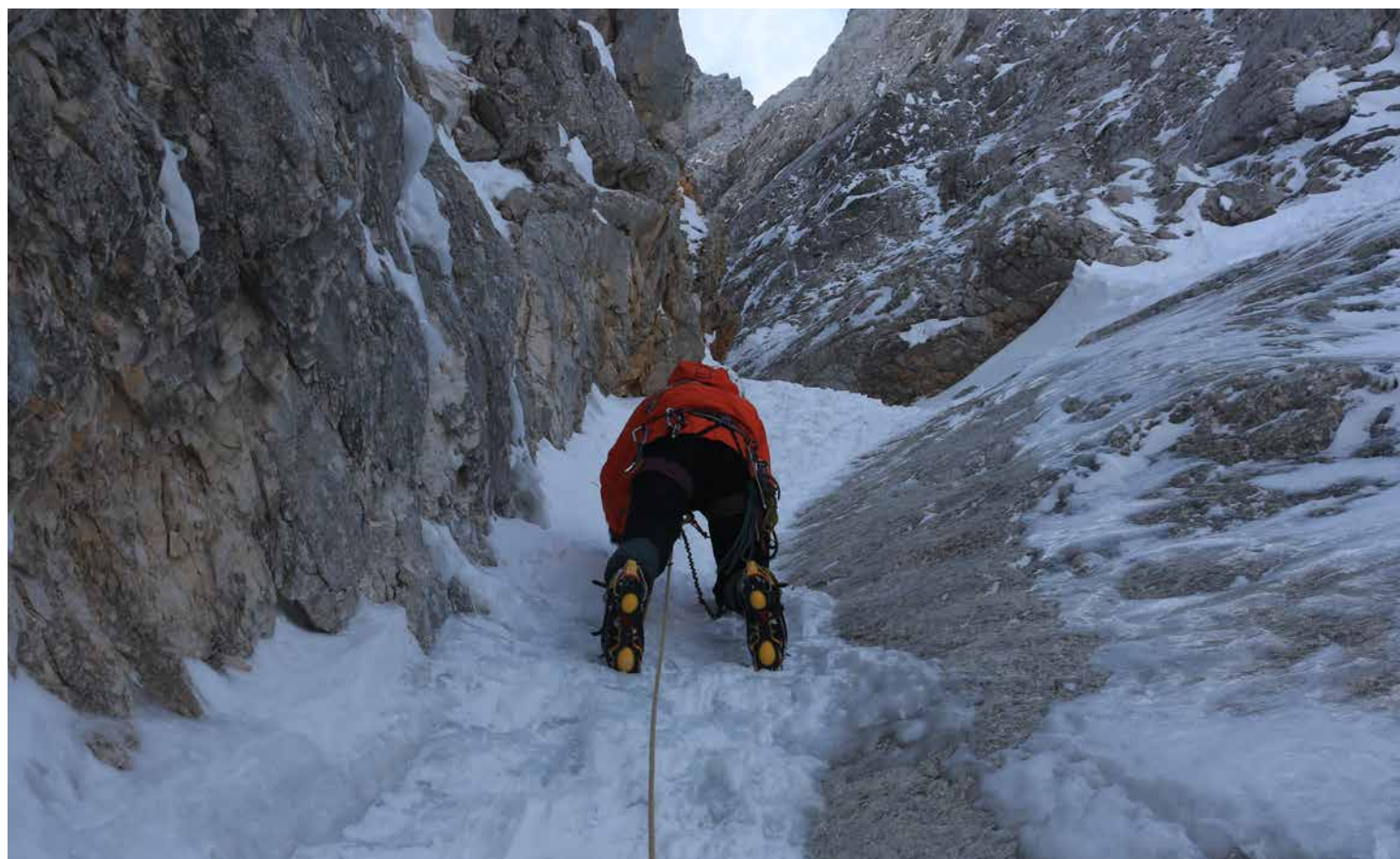
Lani smo našli smer prav tako obloženo s snegom, le izstopna prečnica je bila...

Pravzaprav je ni bilo. Treba je bilo splezati kar navzgor čez strm, mogoče celo nekoliko previsen sneg do roba. Malo strahu, temu sicer pravimo plezalci trema, negotovo varovanje, toda sneg je bil večinoma trd in je na ključnem mestu držal. Še sreča. Letos smo na isti datum kot lani našli smer skoraj golo, razmere pa zares dobre. Plezanje po trdem snegu, veliko je bilo tudi ledu, v spodnjem delu pa so vodili navzgor ozki snežno-ledni trakovi med skalo. Še v osrednjem delu, kjer je običajno že sprehod, je bilo snega precej manj in prehod v zadnje snežišče pred izstopom je pomenil plezanje po ozkih trakovih snega, nekaj metrov le po slabega pol metra ozkem prehodu v kotu ob gladki plošči. Treba je bilo stopiti tudi na skalo. Izstopna prečnica je bila tokrat sprehod.

Smer je sestavljena pravzaprav iz treh delov, vsaj v običajnih razmerah. Spodnji

del sestoji iz uvodnega in manj strmega dela, ki služi za segrevanje, nato pa sledijo dva do trije raztežaji (odvisno od dolžine vaše vrvi in vaših izkušenj) z dokaj strmimi odstavki. Za varovanje se najde kakšen klin, večinoma je možno urediti varovanje tudi z lednimi vijaki. Srednji del je bolj položen, tam gre za gaženje, utiranje stopinj ali pa le za hojo po »šten-gah«, odvisno od tega, koliko jih je tukaj plezalo in hodilo neposredno pred vami. Zaključni del je sestavljen iz širokega amfiteatra, ki je navzgor zaprt. S snežišča je

*Smer sta prvič preplezala februarja 1982
Tine Kristan in Danilo Petarčič, njena težav-
nost pa je III/3, 80°/45°-60°, 350 m.*

potrebno najti prehod na rob stene. Tukaj krenemo proti levi in nato čez skalno pregrado splezamo v dolgi prečnici proti skrajno levemu koncu, tam sta celo dva svedrovca pod robom, kjer si lahko uredite zadnje varovališče. So pa seveda, kakor sem že omenil, v smeri zelo spremenljive razmere in včasih koristi kakšen skalni klin. Nekaj klinov sicer je v smeri, toda lahko so pod snegom ob snežno bogatih zimah ali pa celo tako visoko, da jih

ne dosežete, če je bolj suha zima. Ta pravi alpinisti bodo zagotovo vselej našli rešitev. Smer pravzaprav nastane zaradi plazenja snega čez steno, zato je med in po večjem sneženju ne hodite tukaj naokoli. To opozorilo je vsekakor koristno za vaše zdravje.

Dostop in sestop? Od spodnje postaje tovarne žičnice greste po poti proti Žrelu. Glede na to, da je pozimi pot običajno pod snegom in torej ni vidna, je potrebno dostopati proti levi, da prečite pod strmo pregrado, kjer je na vrhu Češka koča. V tej pregradi sta tudi dva slapova, desno Sinji, levo pa Vikijeva sveča. Ko pridete levo do širokega snežišča, kjer zavije pot strmo navzgor proti levi v ozko grapo (Žrelo), greste mimo večjega balvana naravnost navzgor proti steni. Tukaj se prične Tera-nova. V spodnjem delu imate na levi večjo votlino, smer pa gre navzgor ves čas po markantnem kotu, dokler se ne razširi v širok žleb, ki pripelje v amfiteater.

Sestopimo proti koči na Ledinah oziroma Vadinah ter navzdol čez Žrelo nazaj do vstopa. Ob dobrih razmerah je logično nadaljevanje vzpona po smeri Trojka (IV+/III, 500 m), ki vas pripelje na vrh Dolgega hrbta. Tukaj gre že za nekoliko zahtevnejšo in predvsem pravo alpsko turo, kjer je tudi sestop precej daljši. In še prošnja obiskovalcem – ne parkirajte tam, kjer za to ni prostora, upoštevajte označbe in opozorila ter ne hodite po sredi tekaških prog, da jih ne uničite. Še posebej se držite tega zadnjega. ●

FESTIVAL GORNIŠKIH FILMOV IN PLEZALSKIH LEGEND

*Besedilo in
fotografije:*

**Boris
Strmšek**

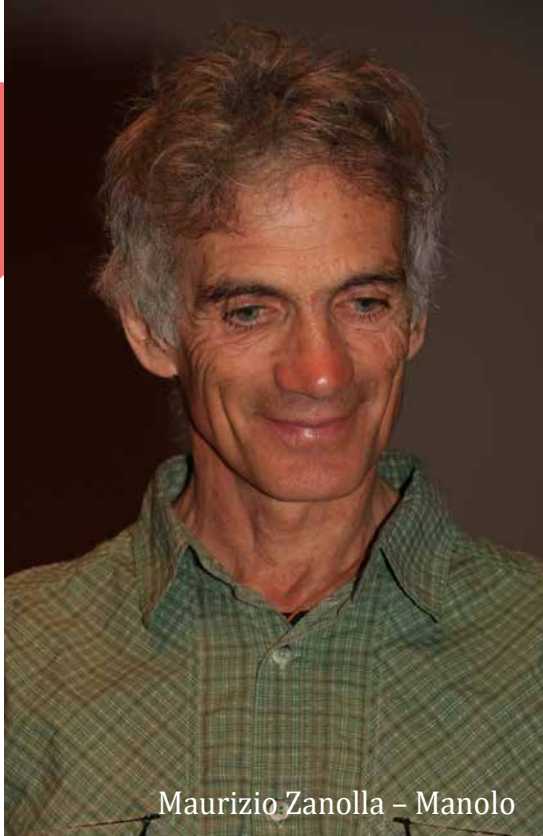
Za nami je že **9. festival gorniškega filma Domžale**, ki je spet prinesel veliko zanimivega za ljubitelje narave, gorskega sveta in gornišstva v vseh oblikah. Pred trinajstimi leti je ideja zaživela na Bledu, vendar se nekako ni ustalila, čeprav je bilo okolje skoraj idealno za tovrstno prireditve. Na obronkih Alp in na izhodišču za ture v Julijske Alpe s Triglavom na čelu. Spomnimo se, da je bil takrat med gosti oziroma predavatelji tudi Doug Scott, angleška plezalna legenda, in Catherine Destivell, francoska športna plezalka in alpinistka. A pester program in številni znani gostje takrat niso bili dovolj, da bi se festival obdržal. Potrebna je namreč publika. Čeprav je Slovenija majhna in

razdalje niso velike, je najprimernejše okolje za festival seveda tam, kjer je največ potencialnih obiskovalcev. In tako je festival, ki ga podpira Občina Domžale še najbolj zaživel v Ljubljani, natančneje Cankarjevem domu, kjer je tudi vsa potrebna infrastruktura. Vzporedno se odvija tudi v Domžalah, v zadnjih letih pa tudi v Celju in na Ptuj.

Ob vrsti raznovrstnih filmov z različnih področij, letos smo jih lahko videli 50, je bil pester tudi spremljevalni program, ki je bil sestavljen iz razstav in predavanj. V predverju Linhartove in Kosovelove dvorane so bile tri razstave: »Aljažev stolp – Ta pleh ima dušo!«, »Planinski vestnik – 120 let z nami na planinskih poteh« in razstava ilustracij »Gorski vrt, za vse odprt«. Spet smo lahko srečali nekatere člane jugoslovanske odprave na Makalu leta 1975, ki je pomenila prvi osvojeni osematisočak za slovenske alpiniste. Predavanje s fotografijami in spomini na odpravo izpred 40 let so dopolnjevali prisotni člani odprave, zbralo se jih je devet. **Matjaž Jeran**, plezalec z veliko idejo, ki jo je uresničil, je namreč direktor Plezalnega centra Ljubljana, nas je s sliko in besedo hudomušno popeljal v študentska leta, kjer sta bili pomembni predvsem dve področji – plezalstvo in dekleta. Nepalski borec za boljši jutri **Sudarson Karki** nam je s predavanjem »Ptice Himalaje« predstavil prelep svet ob vznožju najvišjih gora na svetu, kar bi

Festival se je v minulih letih trdno zasedel na zemljevidu tovrstnih prireditev, ki so raztresene po različnih koncih sveta. Direktor festivala Silvo Karo, vrhunski alpinist in še vedno zelo aktiven plezalec, je svojo vizijo in izkušnje s festivalov v tujini odlično prenesel v naš prostor. Vsekakor njegovo poznavanje teh področij veliko pripomore pri dejstvu, da festival vselej gosti zelo zanimiva in legendarna imena iz sveta alpinizma in športnega plezanja.

Njegovo premikanje meja v športnem plezanju je bila hkrati tudi borba med tradicijo, etiko in modernimi načini plezanja, ta borba pa je dala neverjetne rezultate, ki še danes vzbujajo občudovanje.

Maurizio Zanolla – Manolo

lahko vzeli kot povabilo, da ta svet nekoč tudi sami obiščemo. Vsekakor sta predstavljala nek vrhunec dogodkov na festivalu predavanja dveh plezalskih protagonistov, ki sta močno premaknila meje plezalstva navzgor – v sliki in besedi sta se nam predstavila italijanska plezalska legenda **Maurizio Zanolla – Manolo** in Američanka **Lynn Hill**, plezalka, ki je iz granitnih sten Yosemitev splezala do zmagovalnih odrov številnih tekmovanj v športnem plezanju.

Vsekakor sta bila tukaj predstavljena dva stila in dva načina razmišljanja, ki pa sta oba vodila k napredku in dvigovanju plezalskih meja. Manolo ima bolj umetniški način razmišljanja in pristopa k plezalstvu, obenem gre pri njemu za precej skrito ali vsaj zamegljeno zgodbo o plezanju. Čeprav je seveda nekoč in še danes osupnil s svojimi vzponi, pa se nikoli ni veliko medijsko izpostavljajal.

Saj če samo omenimo dve njegovi nam bolj poznani smeri izpred davnih let, ki še danes predstavljata pošten plezalski problem – Il Maratoneta (8b+) v Paklenici in Malvazija (8b+) v Dvigradu, je marsikomu lahko jasno, da gre za plezanje, kjer je Manolo oral ledino oziroma bil vsekakor posebej v svojih mlajših letih. Plezanje po skrajno gladkih stenah, kjer so oprimki običajno izredno majhni in ostri, je njegova največja speialnost.

Vsekakor gre za pionirja modernega športnega plezanja v Italiji, kar dobi še na večji teži, če vemo, da se sam sploh ni ukvarjal veliko z mediji, modernimi trendi in takratnimi razmišljanji, temveč si je sam ustvaril svoj plezalski svet, velikokrat odmaknjen od oči plezalske javnosti. Ko je pričel plezati pri 17 letih nekje na obrobju Dolomitov je seveda preizkušal marsikaj. Na svojih začetkih je tudi veliko plezal v gorah, opravil je vrsto težkih solo vzponov, njegov cilj in želja so bile tudi odprave v težke stene po svetu, kot je na primer Patagonija, sčasoma pa je ugotovil, da zna biti takšno početje nevarno, če ne bo do gora razvil posebnega odnosa. V bistvu gre za spoštovanje, hkrati pa mu je njegova psihična stabilnost omogočala veliko bolj varno plezanje. Sicer pa sam pravi, da je precej odvisno tudi od sreče. Čeprav je v svojih najplodnejših letih preplezal veliko težkih smeri, pa je zanimivo, da je svoje najtežje vzpone opravil po svojem 50. letu, kjer je posegel tudi v najvišje težavnostne stopnje, kar še posebej osupne. A pri svojih 57. letih je še vedno v stiku z naravo, le poškodbe zadnjih let mu ne omogočajo več najtežjih vzponov. Zgradil si je hišo na robu gozda pod Dolomiti, kjer živi s svojo družino. Je obenem tudi gorski vodnik.

Lynn Hill

Eden od vrhuncev njene plezalske kariere je bila prva prosta ponovitev legendarne smeri Nose v steni El Capitana v Yosemiteh, kar ni do takrat uspelo še nikomur. Ker je to uspelo drobnemu in majhnemu dekletu, je bil to svojevrsten šok za plezalce, katerih oči so bile vselej usmerjene v tamkajšnje stene.

Lynn Hill je pravo nasprotje. Za razliko od Manola, ki se ni strinjal s tekmovanji v plezanju, pa je bila Lynn ena glavnih plezalskih zvezd v osemdesetih in devetdesetih letih, zmagovalka številnih tekem v športnem plezanju, skupaj s še nekaterimi drugimi imeni iz njenega obdobja pa je plezalskemu športu dala neko povsem novo dimenzijo. Leta 1975 je prvič prišla v dolino Yosemite v Kaliforniji kot štirinajstletno dekle skupaj s svojim bratom, sestro in sestrinim fantom. Njene prve plezalske izkušnje so jo zasvojile in kmalu je bila v skupini plezalcev, ki so utirali pot na novo obujeni obliki plezanja – prostemu plezanju. Do takrat so bili

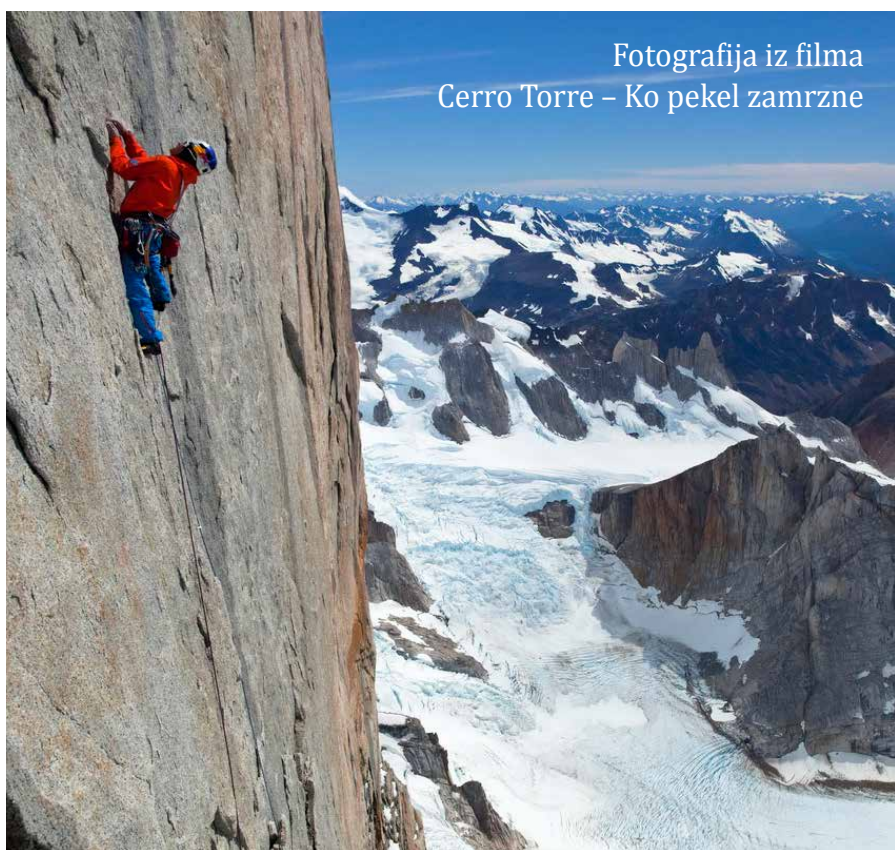
Yosemitei nekakšna meka tehničnega plezanja, v tistem obdobju pa so se postavile nekoliko drugačne norme. Ni bilo več pomembno samo, da steno preplezaš, temveč tudi kako jo preplezaš. In prosto plezanje je glede etičnih načel in pristopa vsekakor vrhunec plezalstva. Obenem je s svojimi plezalskimi kolegi s svojim športnim pristopom bila pravo nasprotje takratne yosemitske hipijevske plezalske družčine, kateri je bilo plezanje kot svojevrstna zabava, povezana tudi z drogami in alkoholom. V osemdesetih je prišla na povabilo v Evropo in se pričela udeleževati tekmovanj v športnem plezanju, nato pa je kar nekaj let preživela v Franciji in po evropskih plezališčih, kjer je v apnencu nadgradila svoje plezalske izkušnje iz granita.

Z medijsko prepoznavnostjo so se ji odprle nove možnosti, ki jih je na veliko izkoristila, saj je to vodilo le k napredku in premikanju meja ženskega plezanja.

Svoj prvi prosti vzpon čez Nose, ki ga je takrat opravila s soplezalcem v štirih dneh, je leto kasneje nadgradila še z enodnevnim prostim vzponom čez smer, kar je bilo ponovljeno komaj enajst let kasneje. Vsekakor pa je Lynn, ki je mati samohranilka, njen sin Owen je star dvanajst let, še vedno v plezalskem športu. Kot okoljevarstvenik, pisec, predavatelj, vodnik, trener, ambasador podjetja Patagonia in še kaj.

Če se nekoliko dotaknemo filmov, ki smo jih imeli priložnost videti, smo lahko nekatera znana plezalska imena zadnjih desetletij videli v več filmih, njihove zgodbe so se nekako prepletale. Vsekakor je bila velika stična točka film **Vstaja v dolini** (Valely uprising), ki prikazuje razvoj plezanja v dolini Yosemite, ki jo krajajo številne fascinantne granitne stene.

Začetki plezanja, časi hipijev, neskončne zabave, utiranje novih smeri na takšne in drugačne načine, izoblikovanje plezalske etike, zaostritev pravil, novi plezalski trendi, pa seveda neprestana razhajanja v miselnosti običajnih turistov in plezalcev, in seveda nasprotja med plezalci ter rangerji narodnega parka. Na zabaven in nazoren način s številnimi dokumentarnimi posnetki ter izjavami nekdanjih in sedanjih plezalcev, je film navdušil občinstvo ter tudi strokovno žirijo, ki mu je podelila nagrado za najboljši alpinistični film. Najboljši plezalski film festivala je **Odrešitev: zgodba Jamesa Pearsona**, ki odraža nek trend, opažen pri letošnjih filmih. Večkrat smo namreč lahko videli med akterji priznavanje lastnih napak in popravljanje zgrešenih dejanj. Tako je tudi James, ki ga spremljamo na njegovi plezalski poti, katera se je pričela v stenah angleških klifov, pred leti zaletavo precenil nekaj svojih novih smeri, obenem pa podcenil takrat eno najtežjih smeri, ki je povrh niti ni preplezal. Čez leta se je vrnil na mesto »svojega zločina« in se odkupil oziroma se odrešil z vzponom v smeri in priznanjem svojih napak. Cel kup napak je naredil tudi David Lama, športni plezalec avstrijskih in nepalskih korenin, ko se je odločil, da bo prosto preplezal slovito granitno konico v Patagoniji – Cerro Torre. Prvi neuspešen poskus je s svojim načinom naletel na kup kritik po svetu, tudi v drugo mu ni uspelo. Ko se je gore lotil tretjič, je moral marsikaj spremeniti, tako v plezalskem stilu, kot tudi osebnostno. Ker se je zavedal svojih napak, mu je na koncu uspelo. Kljub temu, da je legendarni ameriški plezalec Jim Bridwell rekel, da bo »prej zamrznil pekel, kot bo David Lama prosto preplezal Cerro Torre«. Dogajanja so predstavljena v filmu **Cerro Torre – Ko pekel zamrzne**.

Fotografija iz filma
Cerro Torre – Ko pekel zamrzne

Glavno nagrado mesta Domžale je letos prejel film **Metanoia – preobrazba Jeffa Lowa**, ki prikazuje ameriško plezalsko legendo ter težave, s katerimi se je spopadal na zasebnem, družinskem in poslovnem področju, obenem pa se je spopadel z boleznijo (multiplo sklerozo), ki lahko pomeni konec plezalske kariere. A vsak se lahko spremeni, če je le sposoben priznati svoje napake, tako je bilo tudi z Jeffom. Nagrado za najboljši film o gorah, športu in avanturi je prejel **Podzemna povezava – pot v neznano**, ki govori o povezovanju dveh jamskih sistemov globoko pod zemeljsko površino na Novi Zelandiji. Nagrado za najboljši film o gorski naravi in kulturi je dobil nemški film **Ostal boš kmet**, ki nas popelje v svet gorskih kmetij in njihovega preživetja na Tirolskem. Več o nagrajenih filmih in festivalu lahko najdete na www.imffd.com, naslednje leto pa nas čaka jubilejni festival, kjer bo vsekakor program še bolj pester. ●

NA GRAN PARADISO TUDI OB POLNI LUNI

Z Društvom Strmina se odpravljamo na najvišjo goro Grajiških Alp – 4061 m visoki Gran Paradiso. Tura na goro, ki zaradi relativno tehničnosti o nezahtevnega vzpona privablja veliko ljubiteljev gora in v spomladanskem času še posebej turnih smučarjev, bo potekala iz vasice Pont (1960 m) v dolini Valsavaranche nad dolino Aosta. Prvi dan se bomo povzpeli do kočice Vittorio Emanuele II (2732 m), do koder je slabe tri ure vzpona, naslednji dan pa proti vrhu gore, kar nam bo vzelo še dodatnih pet do šest ur. Zaradi tehnično zahtevnih zadnjih metrov, kjer se bomo varovali ob vrhni ograji, je potreben plezalni pas in samovarovalni komplet, za vrv bomo poskrbeli mi. Po spustu z

vrha gore nazaj proti dolinam, seveda bodo tukaj najbolj uživali smučarji, nas čaka še pot proti domu. Na pot se bomo odpravili s kombijem, če bo skupina polna. Prva tura na enega najbolj razglednih vrhov v Alpah se bo odvijala na aprilsko »polno luno« in sicer 4. in 5. aprila. Skupina je omejena, zato je seveda za prijave skrajni čas. Za tiste, ki bodo zamudili rok prijave ali jim datum ne odgovarja, se ponovno odpravljamo nad dolino Aosta že teden kasneje, takrat bo tura na Gran Paradiso tridnevna in si bomo po vzponu in sestopu z gore na poti domov ogledali še kaj. Prijave ter informacije na **drustvo.strmina@gmail.com** ali na telefon **030 666 900**.

DRUŽENJA S STRMINO

- april/maj – Monte Rosa - Dufourspitze (4632 m)
- april/junij – Grossglockner (3798 m)
- maj – dvodnevno kolesarjenje po slovenski Istri
- maj – štiridnevno jadranje s plezanjem na Jadranu
- junij – s kolesom čez Pohorje

Pod vrhom gorskega paradiza -
Gran Paradiso (4061 m)

Na smučeh z Ararata

Svetopisemska gora Ararat stoji povsem na vzhodu Turčije blizu meje z Iranom. 5163 m visoki vulkan je zaradi svoje oblike in višine tudi privlačen smučarski cilj. Tja se lahko odpravite med 25. aprilom in 5. majem z Društvom Strmina. Strošek enajstdnevnega potovanja, katerega osnovni cilj je šestdnevni vzpon in smučarski spust z najvišje turške gore, je 1.190 eurov. Tura bo izvedena, če bo vsaj 6 prijavljenih, prijave se že zbirajo. Več informacij na www.drustvo-strmina.si.